

BIULETYN INFORMACYJNY

Numer specjalny
październik 1984

Pismo Organizacji Zakładowej NSZZ "Solidarność" Politechniki Wrocławskiej
SPISANE SŁUDA, CZYNY I ROZMOWY ...

AUTONOMIA SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAGROŻONA!

Niemal od wejścia w życie ustawy o szkolnictwie wyższym narasta zorganizowana propaganda przeciwko tej Ustawie. Ataki pojawiają się w wystąpieniach ministra, dostojników partyjnych, są podejmowane przez prasę.

Dotarł do nas projekt zmian Ustawy /sierpień 1984/, w którym już samo uzasadnienie konieczności tych zmian i określenie celów strategicznych wywołują oburzenie i sprzeciw. Uznając, że jest to dla naszego środowiska sprawa najwyższej wagi, w trybie nadzwyczajnym przedstawiamy tu "uzasadnienie" z cytacjami odpowiednich artykułów zawartych w projekcie. Całość proponowanych zmian zajmuje 23 strony naszego pisma.

Projektowane zmiany stanowią zagrożenie dla całego środowiska - dla studentów i pracowników, nie wykluczając profesorów zwyczajnych. Proponowany system daje się porównać tylko z praktyką szkolnictwa wyższego w niemieckiej Rzeszy.

Poniższym tekstem chcemy zwrócić uwagę na nadciągające zagrożenie. WZYWAMY WSZYSTKICH, ABY STOSOWNIE DO SWOICH MOŻLIWOŚCI I SWOJEGO POŁA DZIAŁANIA DAWALI WYRAZ ZDECYDOWANEJ WOLI OBRONY AUTONOMII I SAMORZĄDNOŚCI SZKÓŁ WYŻSZYCH. Jest to obecnie najważniejsza próba dojrzałości i integracji naszego środowiska.

XX XX XX XX XX XX XX XX XX XX

Oto uzasadnienie dołączone do projektu "Ustawy o zmianie ustawy o Szkolnictwie wyższym" /VIII. 1984/.

Konieczność nowelizacji ustawy z dnia 4 maja 1982r. o szkolnictwie wyższym wynika z dokonanej oceny sytuacji w szkołach wyższych po tegorocznych wyborach do władz akademickich, przeprowadzonych na zasadach określonych w powołanej ustawie.

Celem strategicznym postulowanych poniżej zmian w ustawie jest zapewnienie kształcenia w szkołach wyższych socjalistycznej inteligencji, co można osiągnąć jedynie w drodze doboru kadry nauczycieli akademickich o właściwej postawie społeczno-politycznej, gwarantującej socjalistyczne wychowanie studentów. Mając to na uwadze, konieczne jest w szczególności wypracowanie prawnych mechanizmów stymulowania i prowadzenia określonej polityki kadrowej i procesu wychowawczego w szkołach wyższych.

W rozwiązaniach powyższych należy zapewnić właściwe miejsce w szkołach wyższych dla PZPR i stronnictw politycznych, socjalistycznych organizacji studenckich oraz związków zawodowych. W szczególności trzeba stworzyć warunki dla sprawowania kierowniczej roli partii w szkole wyższej. Požadane jest także stworzenie możliwości dla szerokiego rozwoju organizacji studenckich, czemu na przeszkodzie stoją obecnie prerogatywy samorządu studenckiego.

Zaproponowane zmiany w ustawie zmiierają do:

- 1/ Stworzenia ministrowi możliwości zwiększania lub zmniejszania samorządności szkół wyższych w zależności od sytuacji społeczno-politycznej w kraju i w danej szkole. Instrumentem w tym zakresie powinien być statut szkoły, który jest nadawany przez ministra. Statut może zawierać uregulowania odmienne od ustalonych w sposób generalny w ustawie, w szczególności w zakresie zasad wyłaniania i organów jednoosobowych i kolegiałnych szkoły oraz ich kompetencji.
- 2/ Zwiększenia zakresu kontroli ministra w stosunku do nadzorowanych przez niego szkół ze stworzeniem możliwości wydawania poleceń co do sposobu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

37 Stworzenie możliwości zawieszania lub odwołania członka organu kolegiального, zawieszania lub uchylania decyzji lub uchwały organów szkoły, zawieszania lub rozwiązania każdego ciała kolegiального działającego w szkole, zawieszania zajęć dydaktycznych w szkole lub w jej jednostce organizacyjnej /art. 25 ust.2/.

art. 25 ust.2 otrzymuje brzmienie:

Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki ma prawo:

1. zawiesić w czynnościach na okres 6 miesięcy lub odwołać członka organu kolegiального, który podejmuje działalność sprzeczną z prawem lub interesem społecznym albo którego postawa obywatelska jest spreczna z interesem społecznym,
2. zawiesić wykonanie na okres 6 miesięcy lub uchylić każdą decyzję i uchwałę organu szkoły albo innego działającego w szkole ciała kolegiального naruszającego prawo lub interes społeczny,
3. zawiesić na okres 6 miesięcy lub rozwiązać każdy organ kolegialny szkoły albo inne działające w szkole ciało kolegialne, które swoją działalnością narusza prawo lub interes społeczny,
4. zawiesić na okres 6 miesięcy działalność dydaktyczną lub rozwiązać jednostkę organizacyjną szkoły, która swoją działalnością narusza prawo lub interes społeczny.

4/ Stworzenia możliwości utworzenia filii lub punktu konsultacyjnego.

5/ Ustalenia składu senatu oraz rady wydziału w sposób przywracający dominującą rolę profesorów, docentów i doktorów habilitowanych /art. 36/.

art.36. 1 otrzymuje brzmienie:

WARIANT I

W skład senatu wchodzi:

1. rektor
2. prorektorzy
3. dziekani i dyrektorzy instytutów kierunkowych działających poza wydziałem
4. przedstawiciele profesorów, docentów i doktorów habilitowanych
5. czterech przedstawicieli pozostałych nauczycieli akademickich
6. po jednym przedstawicielu dolegowanym przez organy partii i stronnictw politycznych działających w szkole,
7. po jednym przedstawicielu organizacji studenckich o zasięgu ogólnokrajowym
8. kierownik studium wojskowego.

W posiedzeniu senatu udział bierą z głosem doradczym:

1. dyrektor biblioteki głównej,
2. dyrektor administracyjny i kvestor,
3. po jednym przedstawicielu związków zaw. działających w szkole.

WARIANT II

W skład senatu wchodzi:

Jak wyżej, z tym że wymienieni pod pkt. 5 i 7 w grupie pierwszej /głos stanowczy/ zostają przesunięci do grupy drugiej /głos doradczy/

6/ Zagwarantowanie wpływu ministra na prawidłową obsadę kadrową stanowisk rektora, prorektora, oraz wpływu rektora na obsadę stanowisk dziekana, prodziekana, dyrektora instytutu.

art. 41 otrzymuje brzmienie: WARIANT I

art. 41.1. Rektora wybiera senat szkoły spośród co najmniej dwóch kandydatów przedstawionych przez właściwego ministra. Kandydatury te właściwy minister ustala po zasięgnięciu w drodze ankiety opinii zatrudnionych w szkole profesorów, a gdy szkoła zatrudnia mniej niż 10 profesorów – po zasięgnięciu opinii także zatrudnionych docentów i doktorów hab.

2. Właściwy minister dokonuje aktu nominacyjnego rektora.

3. Właściwy minister w uzasadnionych przypadkach może odwołać rektora przed upływem kadencji.

WARIANT II

Art.41. 1. Rektora mianuje właściwy minister spośród co najmniej dwóch kandydatów przedstawionych przez niego do zaopiniowania senatowi szkoły. Kandydatury te właściwy minister ustala po zasięgnięciu w drodze ankiety opinii zatrudnionych w szkole profe-

sorów, a gdy szkoła zatrudnia mniej niż 10 profesorów - także zatrudnionych docentów i doktorów hab. 2. Właściwy minister w uzasadnionych wypadkach może odwołać rektora przed upływem kadencji.

Analogiczne zasady obowiązują przy powoływaniu dziekana/art.46/ z tym, że zamiast słowa "minister" należy umieścić słowo "rektor", zaś zamiast "senat" słowa "rada wydziału".

7/ Zmniejszenie kompetencji stanowiących senatu i zwiększenie kompetencji stanowiących rektora oraz odpowiednio rad wydziałów i dziekanów.

8/ Zmiany roli organizacji studenckich przy opracowywaniu aktów prawnych z "porozumienia" na "opinię".

9/ Stworzenia dla rektorów możliwości skreślenia studentów /art.106/ i ich zawieszenia /art.116a/.

W art.106 wprowadza się ustęp 5: W przypadku popełnienia przez studenta przewinienia o szczególnej szkodliwości społecznej albo wystąpienia przeciwko ważnym interesom PRH, w szczególności w wypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania o naruszenie porządku publicznego, rektor po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego może skreślić studenta z listy studentów, ze skutkami wynikającymi z wydalenia ze szkoły.

10/ Zmiany charakteru samorządu studenckiego /art.120/ i przyjęcia zasady, iż reprezentantem ogółu studentów są organy uczelniane ogólnokrajowych organizacji studenckich i młodzieżowych.

Art.120 otrzymuje brzmienie: 1. Dziekan na wniosek grupy studenckiej i roku studiów, zaopiniowany przez opiekuna grupy studenckiej i opiekuna roku studiów, powołuje spośród studentów starostę grupy studenckiej i starostę roku studiów. 2. Starostowie lat studiów reprezentują studentów wobec władz wydziału. 3. Reprezentantem ogółu studentów szkoły są organy uczelniane ogólnokrajowych organizacji studenckich i młodzieżowych.

11/ Włączenia organizacji studenckich do ogólnego systemu stowarzyszeń/art.122/.

12/ Stworzenia możliwości przeprowadzenia całościowej oceny nauczyciela akademickiego /art. 133/.

13/ Wprowadzenia kontraktowego zatrudnienia docentów i profesorów/art.161/.

WARIANT I: Art. 161.1. Stosunek pracy z profesorem nawiązuje się na podstawie mianowania na stałe. 2. Stosunek pracy z docenten nawiązuje się na podstawie mianowania na 5 lat i może być odnawiany na dalsze okresy 5-letnie.

WARIANT II: Art. 161.1. Stosunek pracy z profesorem posiadającym tytuł naukowy profesora zwyczajnego nawiązuje się na podstawie mianowania na stałe. 2. Stosunek pracy z profesorem nie wymienionym w ust.1 oraz z docenten nawiązuje się na podstawie mianowania na 5 lat i może być odnawiany na dalsze okresy 5-letnie.

WARIANT III: Art. 161: Stosunek pracy z profesorem i docenten nawiązuje się na podstawie mianowania na 5 lat i może być odnawiany na dalsze okresy 5-letnie.

14/ Skrócenia okresów kontraktów asystenta i adiunkta /art. 164/.

a. ust. 2 otrzymuje brzmienie: Mianowanie na stanowisko asystenta następuje na 2 lata. b. dodaje się ust. 2a w brzmieniu: Mianowanie na stanowisko starszego asystenta następuje na 3 lata i może być raz odnowione na następne 3 lata. c. ust. 3 otrzymuje brzmienie: Łączny okres zatrudnienia na stanowiskach asystenta i starszego asystenta nie może przekraczać 6 lat. Zatrudnienie starszych asystentów może być przedłużone na dalszy okres 3-letni w dyscyplinach naukowych określonych przez Radę Główną. d. ust. 4 otrzymuje brzmienie: Mianowanie na stanowisko adiunkta następuje na 3 lata i może być odnowione dwukrotnie na następne okresy 3-letnie.

- 15/ Wprowadzenie możliwości rozwiązywania umowy o pracę z nauczyciелеm akademickim w przypadku porzucenia pracy /art. 169 ust. 1 pkt 3a/, zrezygnowanie ze zgody Rady Państwa w przypadku rozwiązania stosunku pracy z nauczyciелеm akademickim bez wypowiedzenia, stworzenie możliwości przeniesienia w "stan spoczynku" /art. 169/.

W art. 169 w ust. 1 w pkt 7 skróciła się wyrazy: "rozwiązanie z tych przyczyn /niowłasnościwa działalność naukowa, dydaktyczna lub wychowawcza - przyp. tłum./ stosunku pracy z nauczyciелеm akademickim zajmującym stanowisko profesora wymaga zgody Rady Państwa".

c. dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Stosunek pracy z profesorem może ulec rozwiązaniu w wypadku zmian organizacyjnych, lub jeżeli jego działalność naukowa lub dydaktyczna, oddziaływanie wychowawcze albo postawa obywatelska są sprzeczne z interesem społecznym, profesor nabywa wówczas prawo do pełnej emerytury".

art. 171 otrzymuje brzmienie:

"Art. 171. 1. Stosunek pracy z pracownikiem naukowo-dydaktycznym może zostać rozwiązany po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu w przypadku negatywnej oceny okresowej dokonanej w trybie określonym w art. 133 ust. 1 - 3. Przepis art. 170 ust. 2 zdanie drugie i trzecie stosuje się odpowiednio.

- 16/. Stworzenie możliwości rozwiązania stosunku pracy z nauczyciелеm akademickim z powodu popełnienia przewinienia o szczególnej szkodliwości społecznej /art. 195/.

w art. 195 dodaje się ust. 2:

"2. W przypadku popełnienia przez nauczyciela akademickiego przewinienia o szczególnej szkodliwości społecznej albo wystąpienia przeciwko ważnym interesom Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej organ uprawniony do zatrudnienia pracownika, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego, może rozwiązać z nauczyciелеm akademickim stosunek pracy, ze skutkami wynikającymi z orzeczenia kary dyscyplinarnej zwolnienia z pracy".

- 17/ Danie rektorowi możliwości zawieszenia nauczyciela akademickiego w trakcie postępowania dyscyplinarnego.

Przepisy przejściowe:

Art. 2. Rektorzy szkół, w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przedstawią właściwym ministrom wnioski o nadanie szkołom statutów. Do dnia wejścia w życie nowych statutów obowiązują postanowienia dotychczasowych statutów w zakresie, w którym nie są one sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 3. Organy kolegiałne szkół działające w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują kadencję, na którą zostały wybrane, po dostosowaniu swoich składów do wymogów niniejszej ustawy, nie później niż w okresie 1 miesiąca od wejścia w życie ustawy.

Art. 5. Organy jednoosobowe szkół działające w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pełnią swe funkcje do końca kadencji, na którą zostały wybrane lub powołane, o ile właściwy minister nie podejmie decyzji o mianowaniu rektora zgodnie z art. 41.

Ponadto projekt zmian usuwa możliwość tworzenia samorządów studenckiego i pracowniczego.

XXXXXXXXXXXXXX

Pełny tekst projektu Ustawy postarany się dostarczyć zainteresowanym.

